

Kytarové echo

CARL MARTIN ECHOTONE

Ronald Hackermann
ronald.h@music-store.cz

Solidní echo patří k základním zvukovým stavebním kamenům mnoha kytaristů. Pokud patříte k těm, kdož stále ještě nenašli ten správný nástroj, který echo efekt obvykle hravě zajistí na slušné úrovni, nasměřujte svou pozornost do Dánska, k výrobci jménem Carl Martin.

TATO FIRMA, byť nepatří k těm notoricky známým, je v kuloárech pověstná především jedním: soustředí se na oblast kvalitních produktů z oblasti kytarových efektů a preampů, stejně jako basových krabiček. Dnes už její nabídka zahrnuje dokonce i zesilovače a komba. Carl Martin se přitom obecně vyžívá v klasickém a osvědčeném vintage stylu, který je vlastně tak nějak i zařazeným synonymem dobrého zvuku. Výjimkou není ani podlahový pedál Echotone, patřící do rodiny Pro-Series, která zahrnuje kytarová udělátka pro náročné. Nabízí klasické vintage echo analogového charakteru s časem zpoždění v rozsahu 20 až 1 200 milisekund a několik zajímavých funkcí, které z tohoto tradicionalisticky pojatého zařízení dělají docela univerzální a na živé hraní velmi dobře připravený efekt. Obsahuje vlastní efektovou smyčku, do níž můžete zapojit třeba modulační efekt, přepínač funkce trail pro ovládání dozívání a hlavně dva režimy nastavení zpoždění - manuálně a nohou ovládané, mezi nimiž můžete libovolně přepínat nohou a které poskytují dvě různé dlouhá echa v jednom.

VZHLED

Mezi většinou ostatních produktů Carl Martin zaujme toto zařízení hned na první pohled pěkným barevným provedením - zatímco ostatní efekty jsou vestavěny

v černém šasi s bílým a fialovým potiskem, testované echo se pyšní příjemnou krémovou barvou s červeným potiskem, kdy tento retro design zvýrazňují čtyři potenciometry pyšící se elegantními hlavičkami se „zobáčky“.

Echotone nabízí v rámci nastavení základních parametrů ovladače: Echo (poměr efektovaného signálu k původnímu), Feedback (počet opakování), Tone (tónová clona) a Time (zpoždění).

Celková konstrukce je prostě „superbytelná“, výrobce plechem nešetřil a šasi celkově navrhl o něco větší (cca 19 x 12 x 6 cm), což implikuje pohodlné ovládání pomocí tří nožních přepínačů Echo (aktivace zařízení), Select (volba mezi manuálním nastavením času a funkcí tap) a konečně Tempo (nastavení času zpoždění nohou - tj. zmíněný tap). Na zadním panelu

najdete kromě vstupního a výstupního jacku ještě vstup a výstup pro efektovou smyčku a přepínač funkce trail. Mimochodem "krabice" váží téměř kilo, což je mj. dáno i tím, že obsahuje vestavěné napájecí trafo, takže se nemusíte handrkovat s adaptérem (který je navíc u mnoha konkurenčních efektů často nutné dokoupit) a Echotone jednoduše zapojíte přímo do síťové zásuvky; přírodní kabel je připojen napevno.

OZVĚNA NAŽIVO

Jen tak na úvod tohoto odstavce - Echotone nepatří k zařízením typu "true bypass". To znamená, že pokud jej ponecháte vypnutý, bude signál přesto ovlivňovat, neboť v signálové cestě zůstává obvod zvaný buffer. V tomto případě se však nemusíte bát nějakých negativních důsledků na celkový zvuk, protože díky kvalitě efektu nedochází k žádnému nepříjemnému ořezávání frekvencí, dynamiky nebo jiným neduhům. Naopak - u podobně kvalitního zařízení může být tento přístup výhodný v tom, že krabička účinně srovná ztráty v úrovni signálu cestou od kytary k zesilovači. To ocení každý, komu hrozí kolísání signálu, usobené třeba tím, že je v cestě zapojeno více krabiček.

Pro definování charakteru echa jsou klasicky klíčovými potenciometry Time a Feedback. Time pracuje tak, že otáčením ve směru hodinových ručiček (+) zvyšujete rychlost opakování, tj. zkracujete zpoždění. Rozsah 20 milisekund až 1,2 sekundy dává tušit, že rozpětí efektu je poměrně velké. Je samozřejmě trochu obtížné nastavit si zpoždění na milisekundu přesně (třeba oproti digitálnímu protějšku rozhodně), ovšem výborné je, že Echotone nabízí širokou škálu nastavení, od krátkého slap-back echa až po majestátní dlouhou ozvěnu ideální pro velkolepá sóla. Feedbackem pak definujete počet opakování a Echotone jejich mix k původnímu signálu.

Echotone zní to opravdu skvěle, echo má ty pravé analogové kvality blízké se klasickému vintage zvuku páskových modelů. Uchu je nesporně příjemné to, jak se ozvěna postupně přirozeně „ztmňuje“ a ztrácí výšky s tím, jak roste počet opakování. Pro dosažení jasnějšího zvuku můžete využít potenciometr Tone, který ovlivňuje pouze efektovanou část signálu (tedy opakování) a umožňuje dostat se od zastřených poloh až k těm průzračným a výškovějším. Celkově vzato si zvuk zachovává plnou dynamiku a přirozenost, v rámci celé škály nastavení zpoždění nabízí efekt maximální kvalitu. Jestliže tak až doposud Echotone v podstatě pouze potvrdil to, co bychom od efektu této

Carl Martin EchoTone

■ Doporučená cena: 7 490,- Kč

■ Distributor: Audio Partner

Mezi vodami 23, 143 00 Praha 4

Tel.: 244-090-430

sales@audiopartner.com, www.kytary.cz

■ www.carlmartin.com

kvalitativní třídy čekali, pak ta skutečná „zábava“ začíná v momentě, kdy si všimneme několika drobných vychytávek, které výrobce nabízí nad rámec toho obvyklého, běžného. Asi nejzásadnější vlastností produktu je, že nabízí ony dva již zmíněné různé režimy nastavení zpoždění, tedy dvě různě dlouhá přednastavená echa.

A celé je to vlastně velmi jednoduché: Pro první režim se zpoždění nastavuje ručně potenciometrem Time, ten druhý využívá zbylých dvou nožních spínačů. Lehkým „podupnutím“ na Select se přepnete do režimu „tap“, k jehož nastavení slouží třetí tlačítko Tempo, určené k tomu, abyste opakovaným „sešlapáváním“ do rytmu skladby určili zpoždění (pro vyšší přesnost se doporučuje vícero sešlapnutí, EchoTone pak nastaví tempo podle posledních dvou), které poté ukazuje LED nad spínačem. Obvykle asi budete manuální nastavení používat pro kratší časy zpoždění, zatímco tap tempo pro delší dozvu, protože pomocí „nemotorné“ nohy se tak delší čas snáze nastaví s dostatečnou přesností (coby vintage produkt neumí EchoTone pracovat s různými rytmickými celky typu šestnáctin, trioly apod.). Tap funkce je každopádně velmi žádoucí hlavně pro živé hraní, kdy se tempa často odvíjejí od momentální „kondice“ či nálady (někdy svéhlavých) bubeníků.

K tomu jen jedna drobná poznámka: Pokud za hry u běžného vintage echa, jako je toto, otočíte knoflíkem určujícím zpoždění, dojde na počátku k malému (či většímu) rozladění znějícího tónu, neboť se tím „zrychlí/zpomalí“ už probíhající opakování a ladění zefektovaného signálu se tak přirozeně zvyšuje či snižuje. S tím je třeba trochu počítat, tedy pokud chcete bez přerušení hry přejít z jednoho režimu do druhého, neboť přeskočením z manuálního do tap režimu a se změnou zpoždění právě k tomuto jevu dojde. Lze nicméně říci, že jde o přirozený fyzikální jev a milovníci čehokoliv s nálepkou vintage by s tím neměli mít velký problém. Navíc přepnutí a změna tempa za hry je samo o sobě trochu kumšt, takže během improvizace často bez tak raději asi dáte „dramatickou“ pauzu.

Další vychytávky nám nabízí zadní panel. Najdeme tu přepínač, v manuálu záhadně pojmenovaný jako Trail, ovšem s docela jednoduchým posláním. Určuje totiž, zda-li po přepnutí efektu do bypassu echo dozní, nebo zda-li bude natvrdo utnuto. Jelikož neexistuje pravidlo říkající, která varianta je lepší, je určitě skvělé, že si můžete vybrat aktuálně podle toho, co si právě žádá příslušné hudební číslo. Protože rozdíl je uchem snadno slyšitelný a EchoTone se pyšní stále zmiňovaným atributem vintage, můžeme mu jistě odpustit, že tento přepínač a jeho polohy nejsou na krabičce popsány. Konečně se dostáváme k poslední „zásadní“ možnosti: tou je efekťová smyčka reprezentovaná dvěma běžnými zásuvkami typu jack. Nutno upřesnit, že jejím účelem

je efektivat jen „vlhký“ signál, tedy pouze opakování generovaná echem, a nikoliv původní „suchý“ signál, který zůstává nadále nedotčený.

Zřejmě nejtípickejším využitím smyčky bude zapojení nějakého modulačního zařízení, jakým je třeba flanger, chorus, phaser apod. Tato drobnost přidává echu „další rozměr“, neboť výsledek může být zcela odlišný, než když EchoTone a druhý efekt zapojíte za sebe. Použijete-li modulaci, je výsledek asi nejvýraznější, je ale třeba dávat pozor, aby se nastavení kombinovaných efektů „nehádala“, a aby EchoTone nepřešel do oscilace nebo nekontrolovatelné vazby. Při citlivém využití lze docílit velmi pěkných a originálních výsledků.

KRÁTKÉ ZHODNOCENÍ

Z hlediska ovládání a provedení musíme Carla Martina pochválit za velmi robustní, na cesty velmi dobře připravenou konstrukci, která je rozhodně příslibem maximální spolehlivosti. Přímý přístup výrobce v politice ovládání efektu působí velmi osvěžujícím dojmem - všechny ovladače a nožní spínače mají jednu určenou funkci bez zbytečných dvojsmyslů, takže manipulace s krabičkou je velmi jednoduchá a svižná.

Na straně nevýhod tak stojí snad jen to, co z tohoto vintage pojetí logicky plyne: zmiňovaný pitch shifting je ale přirozeným projevem popsaného způsobu práce, takže do jaké míry je toto nevýhodou, spadá do řízení individuálního vkusu. Také pokud se snad těšíte, že za svůj peníz dostanete dvě nezávislá echa, nebude tomu tak úplně doslova. K dispozici sice máte dvě různá echa s odlišným nastavením doby zpoždění (manuál a tap), ostatní parametry ale zůstávají stejné.

Pádým důvodem, proč si EchoTone alespoň vyzkoušet, je určitě zvuk, který rozhodně potěší všechny milovníky klasicky střížených produktů, ale také i ty, kteří sice mají rádi vymoženosti digitálních presetů, ale kteří dospěli k názoru, že pořádný analogový zvuk je těžké překonat.

EchoTone nabízí krásný organický a dynamický dozvu, od krátkého slap-back echa po majestátní sólový zvuk s celým zpožděním. Navíc, díky velké flexibilitě využití, poskytuje dostatečný prostor k rozvoji vlastní kreativity, a to je jeho konkurenční výhoda proti mnoha jiným, podobně orientovaným zařízením srovnatelné kategorie.

